

Vergaderjaar 2025–2026

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 859

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 december 2025

Om te werken aan een menselijke, betrouwbare overheid en te zorgen voor meer bestaanszekerheid, werken we onder de noemer Werkagenda SUWI aan de modernisering van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (hierna: Wet SUWI) en onderliggende regelgeving. Daarmee willen we de positie van burgers in het stelsel van de sociale zekerheid versterken en het verwezenlijken van publieke waarden in beleid en uitvoering wettelijk verankeren.

De Werkagenda SUWI kent inhoudelijk vier actielijnen:

1. Sturen op en verantwoorden over publieke waarden
2. Meer proactieve dienstverlening (bestaanszekerheid)
3. Zorgvuldige gegevensuitwisseling (privacy by design)
4. Inkadering onderzoeksbevoegdheden (rechtmatigheid en privacy)

We geven hieraan vorm door te werken aan een aantal wijzigingen van de Wet SUWI en onderliggende regelgeving. Eerder hebben onze voorgangers u hierover geïnformeerd bij brieven van 23 december 2022, 20 december 2023 en 19 december 2024¹. Met deze brief informeren wij u graag over de voortgang van de Werkagenda SUWI in het afgelopen jaar.

De onderwerpen uit de vier inhoudelijke actielijnen worden zoveel mogelijk gebundeld in wetsvoorstellen en wijzigingen van de onderliggende regelgeving. Wanneer delen afgerond zijn, worden deze ingediend. In de bijlage kunt u in het overzicht zien wat op dit moment de planning is van de verschillende voorstellen.

We informeren u in deze brief over de twee wetsvoorstellen waar we in het kader van de Werkagenda aan werken om de Wet SUWI te wijzigen.

¹ Kamerstukken II, 26 448, nrs. 692, 739 en 796.

We verwachten in 2026 ook te starten met de voorbereiding van een derde wetsvoorstel. In dit derde wetsvoorstel richten we ons op de vraag hoe we komen tot een toekomstbestendig stelsel van gegevensuitwisseling (actielijn 3) dat de dienstverlening aan de burger goed blijft ondersteunen. Daarnaast informeren we u over de wijzigingen die we in onderliggende regelgeving aan willen gaan brengen of hebben gebracht.

I Wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW

Op 3 september 2025 is het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW ingediend. Het wetsvoorstel wil mogelijk maken dat UWV, de SVB en gemeenten actief mogen wijzen op een mogelijk recht op financiële ondersteuning. Ook wordt actief hulp aangeboden bij het aanvragen van (sociale) voorzieningen en het oplossen van problematische schulden. UWV, de SVB en gemeenten mogen daarvoor meer persoonsgegevens verder gaan verwerken en uitwisselen. Het wetsvoorstel biedt hier een solide basis voor, met goed afgebakende regels voor het verwerken van persoonsgegevens.

Nu is het vaak zo dat mensen zelf moeten nagaan of ze ergens recht op hebben en een aanvraag moeten indienen. Dit is een van de redenen waarom veel mensen geen gebruik maken van de voorzieningen waar zij recht op hebben. Het gaat bijvoorbeeld om de algemene bijstand en de AIO (aanvullende inkomensvoorziening ouderen). Zij komen mogelijk onder het sociaal minimum terecht en lopen een groter risico op geldzorgen, armoede en schulden.

Naast deze uitwerking van de actielijn om meer proactieve dienstverlening mogelijk te maken, geeft dit wetsvoorstel ook invulling aan het sturen op en verantwoorden over publieke waarden (actielijn 1). Daarnaast stellen we voor om de bepalingen over SyRI te schrappen (actielijn 4).

II Wetsvoorstel vereenvoudiging en versterking gegevensbescherming in de sociale zekerheid

Dit tweede wetsvoorstel zal bestaan uit verschillende elementen die grotendeels voortvloeien uit de actielijnen over zorgvuldige gegevensuitwisseling en het inkaderen van onderzoeksbevoegdheden (actielijn 3 en 4).

Het wetsvoorstel zal de bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens in de Wet SUWI en de Participatiewet specifieker maken en een inzichtelijke en eenduidige opbouw geven. Deze doelen komen naar voren in de nieuwe werktitel van het wetsvoorstel Wetsvoorstel vereenvoudiging en versterking gegevensbescherming in de sociale zekerheid (voorheen: Wetsvoorstel modernisering grondslagen in de sociale zekerheid). De rechtszekerheid voor de burger en de uitvoering vergroten we doordat in de wet en onderliggende regelgeving concreter zal worden beschreven welke persoonsgegevens de partijen in het domein van werk en inkomen verwerken voor welke taken. We verkennen of we daarbij ook in wet- en regelgeving kunnen vastleggen welke soort gegevens gebruikt mogen worden met behulp van automatische selectietechnieken en voor welk doel.

Juist in de sociale zekerheid bevinden mensen zich in een kwetsbare positie, vaak ook met een beperkt doenvermogen: mensen zijn afhankelijk van de overheid voor hun bestaanszekerheid. Mensen vertrouwen er daarom op dat «het wel goed zit» en hebben niet de ruimte zich over hun gegevens druk te maken. Een inkomen aan het eind van de maand is voor

hen veelal belangrijker dan hoe we in de sociale zekerheid omgaan met hun persoonsgegevens.²

Dat maakt het extra belangrijk dat we de gegevensbescherming in de sociale zekerheid op alle niveaus goed geborgd hebben: niet alleen in de uitvoeringsprocessen en de IT maar dus ook in kwalitatief goede, democratische gelegitimeerde wet- en regelgeving die vooraf regelt wat wel en niet mag. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft ons er ook op gewezen dat de huidige grondslagen niet voldoen omdat ze te algemeen zijn.³

Voor de uitvoering wordt duidelijker wat zij wel en niet mogen. Zo staan straks de bepalingen niet meer verspreid – met verschillende formuleringen – over verschillende niveaus van regelgeving en zullen er minder onderlinge verwijzingen in de artikelen zitten. Doordat de bepalingen geordend worden in een nieuwe eenduidige structuur is makkelijker terug te vinden welke partij welke gegevens mag ontvangen en verwerken voor welke taken. Dat zorgt voor minder juridische discussies en maakt het uiteindelijk ook makkelijker om nieuwe beleidswensen in te passen. Dit wetsvoorstel brengt daarmee de basis voor de gegevensverwerking op orde.

Verder hebben we verkend of het mogelijk is om de bijzondere geheimhoudingsplicht in de Wet SUWI te laten vervallen en over te stappen op de algemene geheimhoudingsplicht in de Algemene wet bestuursrecht. Uit de verkenning blijkt dat dit ongewenste gevolgen heeft, omdat de bescherming van de gegevens van mensen in de sociale zekerheid af zou kunnen nemen. We werken daarom nu aan een voorstel waarbij de geheimhouding in de Wet SUWI blijft bestaan, maar met een duidelijkere formulering die meer in lijn is met de AVG en daardoor meer rechtszekerheid oplevert bij de uitvoering. Dat voorstel maakt het eenvoudiger en duidelijker en daarmee makkelijker uitvoerbaar.

De voorbereiding van dit voorstel blijkt complexer en omvangrijker dan we eerder voor ogen hadden. We hebben meer tijd nodig om tot een conceptwetsvoorstel te komen dan de oorspronkelijke planning om in de loop van 2025 de internetconsultatie te starten. We streven er nu naar om het *wetsvoorstel vereenvoudiging en versterking gegevensbescherming in de sociale zekerheid* in het voorjaar van 2026 informeel te bespreken met de publieke dienstverleners in het domein van werk en inkomen en rond de zomer van 2026 in internetconsultatie te brengen, uitvoeringstoetsen uit te vragen en in kaart te brengen wat de budgettaire consequenties zijn.

Wijzigingen in onderliggende regelgeving

Uitwerking van beide wetsvoorstellen bij AMvB

Voor het wetsvoorstel proactieve dienstverlening bereiden we een algemene maatregel van bestuur voor, waarin is uitgewerkt welke soorten gegevens UWV, de SVB en gemeenten mogen ontvangen om niet-gebruik van regelingen tegen te gaan en hoe zij samenwerken bij proactieve dienstverlening. Dat besluit is in internetconsultatie geweest en we hebben reeds uitvoeringstoetsen en een advies van de Autoriteit Persoonsgegevens ontvangen. We streven ernaar dat besluit ter advies

² Zie Kamerstukken II, 26 448, nr. 843 (evaluatie van de Wet eenmalige gegevensuitvraag).

³ Zie het Advies van de Autoriteit Persoonsgegevens over het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW.

aan te bieden aan de Afdeling advisering van de Raad van State zodra het wetsvoorstel aanhangig is bij de Eerste Kamer.

We verwachten dat ook voor het wetsvoorstel vereenvoudiging en versterking gegevensbescherming sociale zekerheid uitwerking nodig zal zijn in een algemene maatregel van bestuur. Daarbij zullen we ook bezien of het nodig is om aandacht te besteden aan de gegevensverwerking binnen het Landelijk Samenwerkingsverband Naleving Sociaal Stelsel en Arbeidswetten (LSN). We verwachten met de voorbereiding daarvan in de loop van 2026 te kunnen starten.

Update stelselontwerp

Het stelselontwerp zoals beschreven in Bijlage I bij de Regeling SUWI beschrijft de Gezamenlijke elektronische voorzieningen SUWI (GeVS) die gegevensdeling tussen UWV, de SVB, gemeenten en andere partijen ondersteunt. De update van dit stelselontwerp ligt voor advisering bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Planning & Control-cyclus (hierna: P&C-cyclus)

In 2024 hebben we een pilot gedaan met UWV en de SVB om de P&C-cyclus op een nieuwe manier te doorlopen. Doel van de pilot was het verminderen van de verantwoordingslast voor de publieke dienstverleners. Na gezamenlijke evaluatie van de pilot hebben we de Regeling SUWI per 1 oktober jongstleden gewijzigd. Hierbij is het indienen van het ontwerpjaarplan geschrapt en de deadline voor het indienen van het jaarplan verschoven van 1 oktober naar 1 november.

Daarnaast hebben we na afstemming met BKWI en BIDN de bijlagen XI en XX van de Regeling SUWI geactualiseerd. In deze bijlagen staan de inhoudsvoorschriften opgenomen voor de P&C-producten van BKWI en BIDN.

We zijn samen met de dienstverleners aan het kijken of het wenselijk is om op andere punten de Regeling SUWI of de bijlagen daarbij te actualiseren, telkens met als doel de verantwoordingslast te verlichten en regels te vereenvoudigen.

Publieke waarden

Op dit moment voeren we nog gesprekken met de publieke dienstverleners over de inkleuring van de publieke waarden, zodat deze in regelgeving uitgewerkt zijn zodra het wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW in werking kan treden.

Door de Wet SUWI en de onderliggende regelgeving te moderniseren geven we invulling aan de actielijnen van de Werkagenda, met als leidraad publieke waarden als bestaanszekerheid, privacy en rechtmatigheid. We doen dit zodat het systeem burgers beter kan ondersteunen. Dat draagt bij aan het vertrouwen in de overheid.

Eind 2026 wordt u opnieuw geïnformeerd over de voortgang van de Werkagenda SUWI en wij gaan graag met u in gesprek over bovenstaande onderwerpen.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
M.L.J. Paul

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.N.J. Nobel